

VISTA STRATEGI OG GENERELLE HANDLINGSPLANER

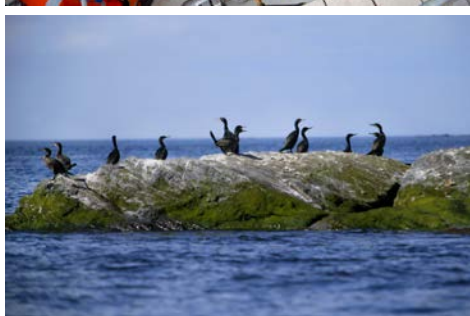
Område for leting

Område for økt utvinning

Område for olje- og gassprosessering

Område for miljø

Område for bioteknologi

VISTA er et grunnforskningsprogram innenfor petroleumsforskning som gjennomføres i nært samarbeid mellom Det Norske Videnskaps-Akademi og Statoil.

VISTAs overordnede mål

VISTAs mål er å utvikle et godt og gjensidig samvirke mellom Statoil og norske grunnforskningsmiljøer, ved:

- gjennom Akademiet, å sikre effektiv, tverrfaglig kommunikasjon mellom Statoil og norske grunnforskningsmiljøer.
- å stimulere og støtte norske forskere og grunnforskningsmiljøer innenfor prioriterte områder, med relevans for Statoils virksomhet.
- å sikre effektiv organisering og kvalifisert bemanning av grunnforskningsprosjekter.

Det er videre et mål for VISTA å:

- oppfordre til samarbeid på tvers av institusjoner og fagfelt
- tilby grunnforskerne tett kontakt med Statoils egne fagmiljø og forskningsaktiviteter, samt relevante data fra Statoils virksomhet.
- bidra til utdanning av kvalifisert personell som kan rekrutteres inn i Statoils virksomhet og styrke forskningen.
- operere ubyråkratisk og effektivt på alle områder av virksomheten.

VISTA tilstreber et aktivitetsnivå som omfatter rundt 20 forskere på dr. grads/post doc nivå. I tillegg kan VISTA tildele VISTA professorater.

Organisering av virksomheten i VISTA

VISTAs øverste organ er styret.

Retningslinjer for VISTA-styrets sammensetning og arbeidsoppgaver¹

- Styret består av to medlemmer fra Statoil og inntil seks medlemmer fra DNVA som i størst mulig grad dekker VISTA sine satsningsområder. Styret i Det Norske Videnskaps-Akademi utpeker VISTA styret etter Statoils innstilling for sine representanter.
- Funksjonstiden er 3 år. Sittende styremedlemmer kan gjenoppnevnes én gang.
- Styret konstituerer seg selv og velger leder og nestleder blant styrets medlemmer. Disse vervene går på omgang mellom DNVA og Statoil. VISTA-styret velger styreleder og nestleder.
- Styret skal søke å realisere intensjonene i samarbeidsavtalen og har det overordnede ansvar for den samlede virksomhet under avtalen, herunder planlegging, fordeling av budsjett, godkjenning av prosjekter, eventuelle endringer i prosjekter, oppfølging og økonomistyring

¹Retningslinjene for VISTA-styret ble vedtatt av styret i Det Norske Videnskaps-Akademi, sak 64/2011, på møte 8. september 2011.

- Styret skal løpende vurdere hvilke satsningsområder VISTA-programmet skal ha.
- Blant styremedlemmene fra DNVA skal det for hvert satsningsområde utpekes en ansvarlig for satsningsområdet ifm. styrets arbeid. Dette styremedlemmet skal samarbeide tett med sin respektive områdeleder
- Styret skal avgjøre hvilke typer tiltak og virkemidler som skal anvendes for best mulig å realisere intensjonene i samarbeidsavtalen. Aktuelle tiltak inkluderer støtte til stipendiater og postdoktor studier, professorater, invitasjon/utveksling av personell, studiereiser, seminarer, formidlingstiltak etc. Tiltakene skal i størst mulig grad inkluderes i de enkelte prosjektsøknadene.
- Styret skal fastsette prinsippene for hvordan midler til prosjektforslag/-søknader om støtte fra VISTA skal offentliggjøres og/eller inviteres til og hvordan søknader skal vurderes og behandles.
- Styret fastsetter egen møteplan. Styremedlemmene kan melde inn saker til møtene.
- Styret skal hvert år godkjenne årsrapport og strategidokument, etter utarbeidelse av VISTA-koordinator og -programleder. Styret skal også godkjenne sluttrapporter fra prosjektene etter uttalelse fra områdekommiteén.
- Styret forventes å delta på de årlige arrangementene; stipendiat-dagen og VISTA-dagen.
- Det forutsettes at styret kan behandle prosjektsøknader fortløpende og at hastesaker kan sendes ut på sirkulasjon
- Programleder utpekes av Statoil
- Områdeledere utpekes av Statoil

Administrasjon og daglig drift er ivaretatt gjennom Statoils programleder og Akademiets koordinator, som også deltar på VISTAs styremøter. Hvert av VISTAs satsningsområder ledes av en faglig områdekommité. Denne består av en komitéleder fra Statoil og relevant styremedlem fra Akademiet med spesielt ansvar for området. Komiteene innstiller i alle saker til styret, som fatter beslutning. Hvert prosjekt har en ansvarlig prosjektleder og en oppnevnt kontaktperson fra Statoils fagmiljø.

Stillingsinstrukser for områdedere, programleder og koordinator i VISTA

Områdeledernes arbeid:

- Styret utpeker ansvarlig områdeleder for hvert satsningsområde, etter innstilling fra Statoil.
- Funksjonstiden er 2 år. Sittende områdedere kan gjenoppnevnes.
- Områdederen leder en områdekommité som minimum består av områdederen og den ansvarlige for satsningsområdet i styret. Områdekommiteén kan invitere andre til å delta i sitt arbeid. Områdekommiteén skal støtte områdederen i sitt arbeid.
- Områdeder skal utforme utlysningstekster.
- Områdederen skal initiere nye prosjekter og innstille disse for beslutning i styret.
- Når prosjekter er startet skal områdeder sørge for oppfølging underveis, samt gjøre resultater kjent og nyttiggjort i relevante fagmiljø i Statoil.
- Områdeder skal motta og utforme "highlights" fra sine områder til 2 årlige fremdriftsrapporter med frist 15. januar og 15. juli fra prosjektledere via VISTA-koordinator. Ved avslutning av et prosjekt skal sluttrapport mottas og

områdekomitéen, ved områdeleder, skal gi en kort uttalelse før rapporten legges fram overfor styret.

- Områdeleder skal utarbeide og oppdatere strategi for sitt satsningsområde, samt delta i det årlige strategimøtet i styret.
- Områdeledere skal planlegge og legge til rette for de områdevise foredragene på den årlige stipendiatdagen.

VISTA programleders arbeid:

- Forberede saker for styret og støtte styret i sitt arbeid
- Støtte og koordinere områdeledernes arbeid
- Lage program og organisere de årlige arrangementene, VISTA Stipendiatdag og VISTA-dagen
- Støtte og rådgi VISTA-koordinator i sitt arbeid

VISTA koordinator sitt arbeid:

Mot prosjektene

- Sammenstille årsrapporter fra prosjektene
- Samarbeide med økonomiansvarlig om langtidsbudsjett, lønns plassering, økonomioppfølging, bevilgningsbrev, bilagskontroll av innsendte fakturaer
- Følge opp arbeidsforhold: permisjon, forsikring, ferie mm
- Utsendelse og oppfølging av kontrakter for nye prosjekter
- Oppdatere nettsidene til VISTA i samarbeid med informasjonsrådgiver DNVA, samt distribusjon av VISTA materiale og årsrapport
- Løpende kontakt med prosjektledere og stipendiater/postdoc
- Besvare henvendelser
- Daglig drift

Mot styret

- Årsberetning i samarbeid med programleder
- Styremøter: referat fra styremøter, utarbeide og sende ut styrepapirer.
- Planlegge styretur og utarbeide program i samarbeid med programleder. Oppfølging av vedtak og frister. Referat
- Planlegging av VISTA-dagen i samarbeid med programleder; utarbeide program, påmelding, invitasjon med mer.
- Planlegging av stipendiat-dagen i samarbeid med programleder; utarbeide program, påmelding, invitasjon med mer.

Mot områdekomiteene:

- Oppfølging av innsendelse av saker til styremøter
- Oppfølging av strategi, årsberetning

Det Norske Videnskaps-Akademi sitt arbeid:

- Det Norske-Videnskaps Akademi har arbeidsgiveransvar for alle VISTA stipendiater/postdoc
- Det Norske Videnskaps-Akademi rapporterer til offentlige myndigheter og fører regnskap for VISTA

Faglig strategi i VISTA

VISTAs satsingsområder er et resultat av en intern prosess i Statoil og etterfølgende behandling i komiteer og styre i VISTA.

VISTA vurderer årlig behov for endring av satsingsområder og eventuelle endringer innenfor rammen av hvert satsningsområde. Antall satsingsområder avhenger av bevilgningsrammen.

Det legges vekt på å oppnå en god faglig kontakt mellom stipendiatene. Det samme må etableres mellom stipendiatene, prosjektlederne og de faglige kontaktpersonene fra Statoil. VISTA ønsker derfor flere beslektede prosjekter innenfor hvert satsingsområde.

VISTA ønsker å framstå som et selvstendig grunnforskningsprogram innen de gitte satsningsområdene. VISTA delfinansierer derfor normalt ikke andre forskningsaktiviteter. VISTA søker å balansere virksomheten i spenningsfeltet mellom etablerte kvalitetsforskere og lovende unge forskere.

VISTA legger stor vekt på kvalitet i det faglige arbeidet og samarbeidsrelasjonene på forskningsstedene.

VISTA vektlegger at prosjektlederne skal synliggjøre VISTA.

Lønn og driftsmidler

Det Norske Videnskaps-Akademi skal ha arbeidsgiveransvaret for alle postdoc og phd stillinger som er knyttet opp til VISTA prosjekter.

VISTA har som mål at alle ansatte i prosjektene skal være høyt kvalifiserte forskere. Programmet trenger sterkere virkemidler for å oppnå dette. VISTA skal profileres sterkere som et kvalitetsprogram med høy prestisje. Som et middel for å oppnå dette ønsker VISTA å tilby gode lønns- og personalvilkår, som igjen gjør det attraktivt å jobbe i VISTA.

Prosjektkategorier

Doktorgradsprosjekter

Alle prosjekt skal ha en navngitt kandidat til stipendiat og prosjektleder/faglig veileder som er godkjent av både VISTA og institusjonen vedkommende er tilknyttet. Prosjektet skal utarbeide halvårlige aktivitetsrapporter til VISTA. Det gis støtte i form av lønn- og driftstilskudd for hele prosjektperioden.

Post Doc- prosjekter

VISTA kan gi Post Doc stipend med inntil fire års varighet. Disse følger de samme prinsipper som doktorgradsstipendiatene.

En kandidat kan ha hatt én Post Doc periode før VISTA perioden, men bare én VISTA Post Doc periode totalt. For å innvilge et prosjekt med en kandidat som allerede har hatt én Post Doc periode, må kandidaten kunne dokumentere god fremdrift i første Post Doc periode².

Professorater innenfor satsingsområdene

Målet er å "frikjøpe" en forsker med høy anseelse, slik at vedkommende kan bruke hele sin arbeidstid på forskning og forskningsveiledning innenfor sitt fagfelt. Unntaksvis kan det også være snakk om deltids professorat. Professoratet gis med følgende forutsetninger:

- Det skal foreligge en forskningsplan for tilsettingsperioden.
- Professoren skal arbeide ved en anerkjent forskningsinstitusjon (universitet, forskningsinstitutt).
- Tilsettingsperioden er tre år, med mulighet for to års forlengelse.
- Avlønning foretas som professor i statens lønnsregulativ med plassering i øvre del på lønnsstigen. Det gis en årlig driftsbevilgning.
- Professoren utarbeider en årlig aktivitetsrapport til VISTA.
- Det forutsettes at den institusjon hvor professoren har arbeidsplass, kostnadsfritt gir tilgang til tjenester tilsvarende de som gis en ordinær professor.

Følgende kriterier legges til grunn for VISTA professorat

- Kandidater kan rekrutteres internasjonalt når VISTA ønsker å bygge kompetanse nasjonalt innenfor et viktig satsningsområde. Kandidaten skal være internasjonalt ledende på sitt felt og være villig til å bygge opp kompetanse og et nytt fagmiljø i Norge.
- Kandidater kan rekrutteres nasjonalt når VISTA mener at et satsingsområde ville være tjent med at en ressursperson får konsentrere seg 100 % om forskning innenfor et fagfelt. Kandidaten skal ha formell professor kompetanse og være internasjonalt anerkjent.
- Professorstipend kan gis til høyt kompetente og lovende kandidater innenfor et av satsingsområdene til VISTA. Stipendet vil være tidsavgrenset og forutsetter at vertsuniversitetet forplikter seg til å videreføre engasjementet. Samarbeid med universitetene er nødvendig for å identifisere kandidater til professorstipend.

² Vedtatt i VISTA styremøte 22. februar 2011

Søknad om støtte fra VISTA

Alle søknader til VISTA skjer etter forutgående invitasjon etter følgende prosedyre³:

- Områdekomiteen utformer relevanskriterier (utlysningstekster) for sine områder. Søknadsfrist er to ganger i året, en om våren og en om høsten. Utlysningene annonseres gjennom kommunikasjonsavdelingene ved universitetene og på www.vista.no
- Søknad er en totrinns prosess:
 1. Søker utformer en skisse innen fristen (en A4-side om prosjektet og med identifisert kandidat). Områdekomiteen utformer en prioritert innstilling til styret over prosjektene som har søkt i perioden.
 2. Styret ber aktuelle prosjekter gå videre med fullstendig søknad. Søknaden behandles i områdekomiteen og blir enten anbefalt for styret eller forkastet. Styret foretar den endelige godkjenningen av prosjekter og kandidater.

VISTA krever vanligvis gjennomsnittskarakter B eller bedre for kandidaten.

Kriteriene for valg av prosjekter innen de gitte områdene er kandidaten, forskningsgruppen og faglig kvalitet.

Satsingsområdenes målsetninger

VISTA er et program for målrettet styrking av grunnleggende forskning på fagområder som er sentrale for Statoil: Leting, økt utvinning, olje- og gassprosessering, miljø og bioteknologi. Områdene ønsker primært forslag til doktorgrads- og post doc-prosjekter innenfor satsningsområder som er angitt under, men det åpnes også for banebrytende forslag utenfor satsningsområdene.

Leting

Leting avgrenses til geologisk og geofysisk forskning som leder til forbedret leting etter olje og gass.

Satsningsområder:

- Arktis - fra plate til reservoar skala
- Plate og skorpeprosesser relatert til sedimentære bassenger, litosfære prosesser, analyse av "source-to-sink" avsetningssystemer, geosystem modellering
- Analyse av petroleumssystemer, inkludert ukonvensjonelle hydrokarboner
- Innovative teknikker for forbedret avbildning i områder med kompleks geologi

Andre aktuelle områder:

- Geofysiske teknikker for robust væske- og reservoarprediksjon
- Studier av karbonater
- Letemodeller

³ Vedtatt i VISTA styremøte 24. august 2011

Økt utvinning

Økt utvinning defineres som forskningsaktiviteter som bidrar til å øke eller akselerere olje- og gassproduksjon fra hydrokarbonreservoarer.

Satsningsområder:

- Utvinningsmetoder for konvensjonelle olje- og gassforekomster
- Forståelse av restoljemetnings distribusjon i reservoaret
- Reservoarmodellering og karakterisering koblet til dynamisk oppførsel av fluider i reservoaret
- Modellering av kjemiske og fysiske prosesser tilknyttet avanserte metoder for økt oljeutvinning
- Sikker og kostnadseffektiv brønnkonstruksjon inkludert prosess-styring og robotisering

Det åpnes også for prosjekter innenfor

- Utvinningsmetoder for ukonvensjonelle olje- og gassforekomster som f.eks. tung olje i sand- eller skifer-reservoarer, gass i svært lavpermeable reservoarer, og gasshydrat
- Reservoarovervåkning
- Produksjonsoptimalisering og -styring
- Brønnløsninger

Det er ønskelig at prosjektene legger vekt på sammenhengen mellom reservoaregenskaper, utvinningsmetoder, strømningsmekanismer, og brønnløsninger.

Olje- og gassprosessering

Olje- og gass prosessering er et program som gjennom eksperimentelle og teoretiske studier skal bidra til nye eller forbedrede prosesser eller økt innsikt i fundamentale aspekter som er av betydning for olje- og gass prosessering.

Satsningsområder:

- Oppgradering og prosessering av tungolje og andre ukonvensjonelle hydrokarbonressurser, inkludert in-situ oppgradering som en integrert del av produksjon fra reservoaret.
- Separasjonsprosesser, inkludert modellering/simulering og bestemmelse av fysiske og termodynamiske egenskaper knyttet til slike prosesser
- Energieffektivitet

Andre aktuelle områder:

- Gasskonvertering
- Termo-kjemiske (dvs ikke-biologiske) prosesser for produksjon av biodrivstoff

Miljø

Prosjekter innenfor Miljø avgrenses til planlegging og utførelse av forskningsaktiviteter som bidrar til økt kunnskap om miljøutfordringer knyttet til petroleumsvirksomhet, med spesiell fokus på nordområdene og arktiske økosystemer.

Prioriterte aktiviteter er:

- Miljøovervåkningsteknologier
- Økosystemers sensitivitet og biodiversitet

Andre aktuelle områder:

- Miljørelaterte utfordringer knyttet til CO₂-fangst og -lagring
- Miljøproblem knyttet til in-situ utvinning av ukonvensjonelle hydrokarboner

Bioteknologi

VISTA-bioteknologi vil fokusere på bruk av bioteknologi gjennom hele verdikjeden for et olje-og gass selskap.

Satsingsområder:

- Øket utvinning av tunge oljer ved biokonvertering, Bio-EOR
- Bio-oppgradering av olje og forståelse av mekanismer
- Bioprospektering av nye enzymer

Andre aktuelle områder:

- Biobrennstoff
- Biokorrosjon
- Bioremediering
- Genbank/metagenom-bibliotek/spin-offs
- Bioteknologi med tanke på Nord-område problematikk

VISTA – kommunikasjon

Den nye websiden som ble lansert i forbindelse med VISTA-dagen i 2011, er den viktigste kommunikasjonskanalen. Hele VISTA-organisasjonen presenteres på websiden. Det gjelder både styret, områdelederne, områdekomiteene, prosjektlederne, stipendiatene og VISTA-professorene.

VISTA som forskningsprogram, både overordnet målsetting og konkrete prosjekter, presenteres i en lett tilgjengelig form. En kort presentasjon av VISTA-historien er også tilgjengelig på websiden.

Alle stipendiatene har nå fått sin egen side hvor informasjon om prosjektene legges inn. VISTA-styret har vedtatt at stipendiatene skal lage en kort populærvitenskapelig presentasjon i sluttrapporten som publiseres på prosjektsidene. Denne informasjonen vil danne grunnlaget for kommunikasjon med aktuelle nasjonale og internasjonale fagmiljøer, med forskningsmedier og nyhetsmedier.

Årsmeldingen skal gi aktuelle forskningsmiljøer og beslutningstakere innen politikk og administrasjon en god oversikt over hva VISTA står for og hvilke resultater som er oppnådd. Den årlige VISTA-dagen er det viktigste profileringsarrangementet. Stipendiatdagen bør også brukes til å introdusere de unge forskerne for journalister som dekker fagfeltet.

Kommunikasjonsplan 2013

- Ny søknadsprosedyre presenteres på websiden
- Den nye søknadsprosedyren gjøres kjent for aktuelle fagmiljøer
- Websiden får eget billedarkiv hvor journalister får tilgang til høyoppløselige bilder
- VISTA presenteres med ny artikkel på Wikipedia, i norsk og engelsk versjon
- Identifisere gode prosjekter for formidling og relevante mediekkanaler
 - Det er viktig å identifisere de gode VISTA-prosjektene som kan populariseres og formidles via media. Her vil områdelederne oppfordres til å velge ut egnede prosjekter.
 - Parallelt med dette vil det også utarbeides en oversikt over medier (fagtidsskrifter, websider, aviser, radio og tv) og journalister, som kan være aktuelle i forbindelse med omtale av VISTA.
- Etablere kontaktnett inn forskning, administrasjon og politikk – som for eksempel Forskningsrådet, departementer, forskningsinstitusjoner og universiteter. Disse kan også være viktige kanaler for å formidle informasjon om VISTA.
- Brosjyren som ble laget til VISTA-jubileet oppdateres til stipendiatdagen.

Strategidokument vedtatt i VISTA styremøte 12. august. 2003. Oppdatert pr:

11. juni 2013